

ת"פ 55809/01/16 - פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נגד אימן סעדה

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 55809-01-16 פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ' סעדה
תיק חיצוני: 1

בפני	כבוד השופט יוסי טורס
מאשימה	פרקליטות מחוז חיפה - פלילי
נגד	
נאשם	אימן סעדה

הכרעת דין האישום ויריעת המחלוקת

1. ביום 20.1.16 הבחינה אשתו של א.ס. - חולה סיעודי המתגורר בבית אבות ושאינו מתקשר- בסימן חבלה על פניו. לאור כך נערך בירור בבית האבות בדבר מקור החבלה, ללא כל ממצא. יומיים לאחר מכן, מסרה אחת מעובדות המקום כי ביום 20.1.16 הבחינה באחד מהמטפלים מכה את א.ס במכת אגרוף לפניו. מטפל זה הוא הנאשם בפני. לאור כך, הוגש כתב האישום שבפני והמחלוקת היא אם אכן היכה הנאשם את א.ס. כנטען, אם לאו.

2. מהראיות שהובאו בפני עולה כי סדר התרחשות הדברים אשר הוביל להגשת התלונה הוא כדלקמן.

הערה: בשלב זה יתוארו העובדות שאין עליהן חולק ובהמשך תובאנה עובדות נוספות המצויות במחלוקת.

(-) ביום 20.1.16 בשעות הבוקר המוקדמות, עבדו הנאשם והגב' רודיינה חג'אג' (להלן - "רודיינה") בחדרו של א.ס ועסקו ברחיצת הדיירים. בחדר זה שוהים שני דיירים, א.ס ודייר נוסף, ושניהם מוגדרים כחולים סיעודיים אשר אינם מתקשרים עם הסביבה.

(-) בסביבות השעה 11.00 הגיעה אשתו של א.ס לבקרו והבחינה בסימני חבלה על פניו. אשתו של א.ס הסבה תשומת לבה של האחות נוהא שהייתה במחלקה אותה עת (להלן - "נוהא") וזו פעלה להביא את הדבר לידיעתו של האח הראשי, אשר הנחה אותה לרשום "דו"ח אירוע חריג".

(-) בשעה 11.30 מילאה נוהא דו"ח אירוע חריג וציינה כי "נצפו שלושה מוקדים קטנים אדומים בלחי שמאל. לא ידועה הסיבה" (ראו ת/3). בהמשך בדקה את א.ס רופאת המקום ד"ר פאינה סטריקוב (להלן - "הרופאה") אשר ציינה כי "למטופל ללחי שמאל 3 נגיעים בגודל 3 מ"מ לא

עמוד 1

ידוע מאיזה סיבה" (הטעויות במקור - י.ט.).

על פי הרשום בת/3, הנאשם ורודיינה נכחו בעת הבירור.

(-) ביום 22.1.16 סיפרה רודיינה לנוהא כי ביום 20.1.16 הבחינה בנאשם מכה את א.ס באגרופ. בשלב זה הוגשה תלונה במשטרה ומכאן כתב האישום.

3. כעולה מעדות הנאשם בבית המשפט, אין מחלוקת שהוא עבד עם רודיינה ביום 20.1.16 בחדרו של א.ס. עם זאת, טענתו היא שכבר בשעה 07.00 הבחין בסימן על פניו של א.ס ואף הביא את הדבר לידיעתה של רודיינה. הנאשם טוען גם שלאחר שסיים לקלח ולהלביש את א.ס דיווח על אודות החבלות שבפניו לאחות נוהא "כי חייבים לדווח על כל דבר בגוף". ממילא אפוא שגרסת הנאשם היא שעדותה של רודיינה היא שקרית ובבחינת עלילת שווא. כאן המקום לציין כי במהלך הבירור שערך בית האבות עלתה בתחילה האפשרות שהחבלה מקורה מגילוח ולכן הובאה על ידי המאשימה חוות דעת מטעם המרכז לאומי לרפואה משפטית ביחס לאפשרות זו. יש להדגיש כי אין מדובר בטענה עובדתית של הנאשם והוא אינו טוען שראה שכך אכן נגרמה החבלה. טענתו במשפט הייתה שבמהלך בירור המקרה בבית האבות, הועלתה על ידי הצוות האפשרות שכך אכן קרה.

4. טענת הנאשם כי הבחין בסימני החבלה על פניו של א.ס כבר בשעה 07.00 ואף הביא את הדבר לידיעתה של רודיינה, מצמצמת מאוד את יריעת המחלוקת. לאור גרסה זו אין צורך לתור אחר אפשרות שמא החבלה מקורה באירוע שהתרחש לאחר שהשניים סיימו לטפל בא.ס, שכן הנאשם עצמו אינו טוען כך, אלא טוען שהחבלה כבר הייתה על פניו של א.ס בשעות הבוקר (ראו למשל דבריו בעמ' 52, בש' 25 ; בעמ' 53, בש' 20). לאור כך, נקודת הזמן הרלוונטית היא המועד בו טיפלו השניים בא.ס, כאשר מוסכם על הצדדים שבמהלך הטיפול היה כבר א.ס חבול (בין לפי גרסת הנאשם שכך מצא אותו ובין לפי גרסת רודיינה שהבחינה בחבלה לאחר שהנאשם היכה אותו). ודוק: המאשימה הביאה לעדות שני עובדים שהבחינו בא.ס במהלך הלילה שבין יום 19.1.16 ליום 20.1.16. מעדותם עלה כי הגם שטיפלו בו הם לא הבחינו בכל חבלה כלשהי על פניו. הראשון הוא מטפל שהחליף לא.ס טיטול בשעה 01.30 ולא ראה אותו שוב. השנייה היא אחות שבדקה את מצבו בשעה 05.30 לפנות בוקר ולא הבחינה לטענתה בחבלה כלשהי על פניו. ברי שככל שיינתן אמון מלא בעדות זו, מתחייבת המסקנה שהסבירות שא.ס נחבל בפרק הזמן הקצר שבין 05.30 ועד השעה 07.00 אינה ממשית והדבר משליך כמובן על היכולת לקבל את גרסת הנאשם שהבחין בחבלה כבר בשעה 07.00 לפני שהחל לטפל בא.ס. ואולם, אינני סבור שנכון לקבוע על בסיס עדויות אלו בלבד, ברמת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי, כי א.ס אכן לא היה חבול עד השעה 05.30. הטעם לכך הוא שאינני משוכנע שהאחות שבדקה בשעה זו את מצב השתן בשקית הקטטר וכן ערכה בדיקה "שהוא נושם וחי" יכולה להעיד בצורה ברורה והחלטית כי הוא לא היה חבול בפניו. לא הובאו בפני נתונים אם א.ס ישן אותה עת על הצד או בצורה אחרת אשר מנעה מהאחות לראות את פניו. אין מדובר בבדיקה שנועדה לבחון את מצב פניו, ובשים לב לשעת הבוקר המוקדמת אינני סבור שנכון לסמוך על מפגש קצר זה לצורך קביעה שלא היו על פניו של א.ס חבלות אותה עת. לכך יש להוסיף כי האחות ציינה כי היא סובלת מליקוי בראייה ולכן נאלצת להתקרב כדי לראות. אני מסכים שיש לראות בעדות זו כראיה לכך שהאחות לא הבחינה בחבלה ואולם, אינני סבור שניתן לקבוע בשל כך בלבד כממצא עובדתי, שאכן לא הייתה על פניו של א.ס חבלה בשלב זה. מסקנה דומה יש להסיק מעדותו של המטפל שהבחין בא.ס בשעה 01.30. לא ניתן להסיק מעדות זו כי אכן לא הייתה חבלה על פניו של א.ס אלא לכל היותר כי המטפל

לא הבחין בה, שכן תנאי הבדיקה ושעת בלילה המאוחרת, מאפשרים שהחבלה הייתה אך המטפל לא הבחין בה.

אפנה אפוא לבחון את ראיות המאשימה, על בסיס הנחות מוצא אלו.

דין והכרעה

5. בריח התיכון בראיות המאשימה הוא עדותה של רודינה. מדובר לפי הטענה בעדת ראייה אשר הבחינה בנאשם מכה את א.ס. לכך מתווספים הממצאים החבלתיים שנמצאו על פניו של א.ס ביום 20.1.16 ועדותו של ד"ר חן קוגל, מנהל המרכז הלאומי לרפואה משפטית (להלן - "ד"ר קוגל" או "המומחה"). אפתח בתיאור הממצאים הרפואיים וחוות הדעת הרפואיות שהוגשו.

הממצאים הרפואיים וחוות הדעת הרפואיות

6. הממצאים החבלתיים אשר נצפו ביום 20.1.16 (שהוא לפי טענת רודינה יום האירוע) תועדו בת/3. כאן המקום לציין כי במהלך שמיעת הראיות התברר כי התמונה ת/2 לא צולמה על ידי האחות נוהא ביום 20.1.16 כפי שטענה (בעמ' 20) אלא על ידי אשתו של א.ס ביום 21.1.16 (בעמ' 33; ת/12). תמונה זו מתעדת אפוא את מצבו של א.ס ביום שלמחרת האירוע הנטען ולא קיימת בפני תמונה של המצב ביום האירוע. כמו כן יש להדגיש שת/3 כולל פירוט בדבר החבלה כפי שנצפתה על ידי רופאת המקום ביום 20.1.16 בלבד. בעדותה בבית המשפט מסרה הרופאה כי למחרת היום נצפו גם סימנים כחולים מתחת לנגעים ולגלד שראתה ביום הקודם (הכוונה לגלד דם שמקורו בדם שנקרש). עדות זו תואמת את הנצפה בתמונה ת/2 שכאמור צולמה למחרת היום - 21.1.16. ניתן לתמוה כיצד זה אין דו"ח רפואי בדבר מצבו של א.ס ביום 21.1.16 ולאחר מכן, אך דומה שאין קושי לקבוע שאכן למחרת הופיעו סימנים אלו וזאת על סמך התמונה ת/2 אל מול המצב המתואר בת/3 ביחס ליום 20.1.16. ניתן אפוא לסכם ולומר כי ביום 20.1.16 לא היו על פניו של א.ס סימנים כחולים אלא רק גלד (ו"נגעים" כלשונוה של הרופאה בת/3).

7. על סמך ממצאים אלו, ערך ד"ר קוגל שתי חוות דעת. חוות דעת הראשונה הוגשה על בסיס נתוני היסוד הבאים:

(-) מדובר באדם חסר ישע שאינו מסוגל לספר את שאירע לו;

(-) קיימת מטפלת הטוענת שהבחינה במטפל אחר מכה את המטופל וכי הנאשם מכחיש

הטענה;

(-) בתחילה נצפו על ידי רופאת המקום שלושה פצעים קטנים עם קצת גלד ללא נפיחות וללא סימנים כחולים ולכן היא סברה שמדובר בפצעים ממכונת גילוח;

(-) למחרת ראתה הרופאה שהופיע גם סימן כחול במיקום נמוך מיתר הפצעים. סימן זה גדל בימים הבאים.

בפני ד"ר קוגל הונחו המסמכים הבאים: דוח אירוע חריג (ת/3) הכולל בדיקת אחות ורופאה וכן צילום של החבלה (ת/2) לרבות בקובץ דיגיטלי.

8. מסקנתו של ד"ר קוגל בחוות דעתו הראשונה הייתה שהכתמים הסגולים והכחולים מתיישבים עם שפך תוך ותת עורי (בהתאמה) שנגרם בשל קריעת כלי דם בתוך שכבת העור ומתחתיו. חיזוק למסקנה זו מצא ד"ר קוגל בממצאי הרופאה לפיהם הכתם הכחול (שהוא שפך דם תת עורי) הופיע בשלב מאוחר יותר, שכן ממצא זה מתיישב עם קצב התפשטות כלי דם מעומק הרקמה. לאור כך נקבע כי הממצאים מתיישבים עם מנגנון של חבלה קהה "ככל הנראה ישירה (כגון מכה)". ד"ר קוגל ציין כי ניתן לשלול אפשרות שהחבלה נגרמה ממכונת גילוח, שכן לא סביר שבאופן זה יפגעו רקמות תת עוריות, אלא דווקא מצופה שתגרם פגיעה של שכבת העור השטחית. בחוות דעת זו צוין כי לא ניתן היה להבחין בפגיעה בעור אך הדבר לא נשלל שכן רופאת המקום ציינה שהבחינה בגלד, מה שמחייב פגיעה ברקמה השטחית. עם זאת, צוין כי אף בהנחה ששכבת העור השטחית נפגעה (כלומר קיומו של פצע), אין זה אפשרי שהחבלה נגרמה ממכונת גילוח בשל הפגיעה בכלי הדם העמוקים (הערה: הכוונה כמובן שלא אפשרי שהפגיעה נגרמה בשימוש רגיל במכונת גילוח להבדיל ממכה באמצעותה שהיא מנגנון חבלה קהה).

9. כפי שצוין לעיל, במהלך שמיעת הראיות התברר כי במכשיר הטלפון של אשתו של א.ס. קיים הקובץ המקורי של התמונה ת/2. לאור כך, הועברה התמונה לד"ר קוגל אשר הגיש תוספת לחוות הדעת. בחוות דעת זו צוין כי איכות התמונה המשופרת מדגימה טוב יותר שאכן מדובר בשפכי דם תת ותוך עוריים. כן צוין שניתן לראות בתמונה זו הימצאות גלד המעיד על פגיעה בשלמות העור (כלומר פצע). צוין כי חבלה זו (הפצע שהביא לקיום גלד) יכולה להיגרם מסכין גילוח, אך גם מחבלה קהה. עוד צוין כי קרוב לוודאי ששפכי הדם התת והתוך עוריים נגרמו באותו מנגנון חבלה שגרם גם לפצע בעור, וכי לאור כך ששפכי הדם יכולים להיגרם רק מחבלה קהה, אזי גם הגלד (כלומר פגיעת העור) נגרם מאותה חבלה, שכאמור אינה יכולה להיות מגילוח.

10. בחקירתו בבית המשפט שב ד"ר קוגל על עמדתו לפיה מדובר במנגנון של חבטה שלא יכול היה להיגרם מגילוח, שכן אחרת לא היו נגרמים שפכי דם פנימיים. בהקשר לגלד צוין כי מקורו באותו מנגנון חבלה בשל מיקומם הזהה של הממצאים והאפשרות שחבלה קהה תגרום גם לקריעה של העור החיצוני בשל העובדה שהעור פוגש בעצם הלחי ונחבל. ביחס לגורם החבטה, ציין ד"ר קוגל שאינו יכול לומר בוודאות שמדובר באגרופ, אם כי ציין שלא ניתן גם לשלול זאת. בעניין זה ציין המומחה כי לו היה מדובר באגרופ היה מצופה לחבלה גדולה יותר, אך מדובר בדקויות שמעבר ליכולתו לחוות בעניין דעה. לשאלה נוספת ציין המומחה כי מדובר בעצמה המקבילה לדעתו לסטירה. עוד ציין המומחה כי לפי צורת החבלות ומיקומן "זה יכול להתאים לאצבעות".

11. הסנגור לא חלק בסיכומיו על מסקנותיו של ד"ר קוגל ואף הדגיש את קביעתו לפיה מהות החבלה מתיישבת יותר עם סטירה מאשר עם אגרופ. ממילא שלא הובאה חוות דעת נגדית. לאחר עיון בשתי חוות הדעת שהגיש ד"ר קוגל ובעדותו בבית המשפט, אני מקבל את ממצאיו ונותן בהם אמון. חוות דעתו נשענה על נתונים עובדתיים ברורים

ונכונים המקובלים על ההגנה. חוות הדעת הראשונה הייתה זהירה, מקום בו התמונה לא הייתה ברורה דיה, והחלטית יותר לאחר שהוצגה בפני המומחה תמונה באיכות משופרת. יש בכך ללמד על זהירות בקביעת ממצאים והסתמכות על עובדות ברורות בלבד. מכאן שיש להעניק למסקנות חוות הדעת מהימנות גבוהה. כמו כן, המסקנות שנקבעו בחוות הדעת היו הגיוניות, מנומקות היטב וכאמור ההגנה לא חלקה עליהן כלל.

12. ניתן אפוא לסכם את ממצאי חוות הדעת כך: א.ס נפגע מחבלה קלה באופן המתיישב עם אגרוף או סטירה, אך בעצמה שאינה גבוהה ומקבילה לסטירה. צורת החבלות ומיקומן מתיישבים עם אפשרות שהן נגרמו בשל מפגש אצבעות כף יד עם עצם הלחי. ביום 20.1.16 בשעה 11.45 נצפו על פניו של א.ס שלושה נגעים עם גלד. בהמשך נצפו גם שפכי דם, תחילה סגולים ולאחר מכן כחולים. כל הממצאים מקורם באותה חבלה.

בחינת יתר הראיות

13. כאמור, הראיה המרכזית בראיות המאשימה היא עדותה של רודינה. רודינה תיארה בבית המשפט כי לפני האירוע היו יחסיה עם הנאשם טובים. הנאשם אישר שלא היה ביניהם כל סכסוך לפני האירוע וכי הם היו ביחסים טובים (בעמ' 52, בש' 1). המאשימה סבורה כי היעדרו של סכסוך מסיר חשש כי מדובר בעדות שקרית. אכן היעדרו של מניע ממשי לעלילה עשוי לחזק את מהימנות גרסתו של עד (ע"פ 4930/07 **טולדו נ' מדינת ישראל** (10.12.09), פסקה 25) ואולם אינני סבור שנכון בנסיבות ענייננו לצאת מנקודת הנחה שכזו. אדרבה, מתחייבת זהירות רבה בבחינת עדותה של רודינה. ראשית, לעולם ייתכן ולאדם מניע נסתר שהנאשם אינו מודע לו ומשכך נקבע לא אחת כי לא מוטלת על נאשם החובה לספק מניע אפשרי המסביר מדוע מבקש עד פלוני להעליל עליו (ראו למשל ע"פ 7653/11 **ידען נ' מדינת ישראל** (26.7.12), פסקה 37). אכן, הנאשם לא ידע להצביע על מניע אפשרי בגינו ביקשה רודינה להעליל עליו עלילת שווא, ובשפה רפה טען כי אפשר והאח הראשי מוראד ביקש ממנה לעשות זאת. רודינה הכחישה מכל וכל אפשרות זו והנאשם לא השליך את יהבו על טיעון זה. מניע אפשרי זה אכן אינו בעל עצמה ממשית ולו בשל כך שרודינה פוטר על ידי מוראד זמן קצר לאחר האירוע. הדעת נותנת שלו היה מדובר בקנוניה בין השניים, היה מקומה בעבודה מובטח לתקופה ארוכה והיא לא הייתה מפוטרת על ידו כחודש לאחר מכן. בכל מקרה, כאמור הנאשם לא מיקד את טיעונו על בסיס מניע זה, אלא רק "ירה באוויר" וברור שאינני רואה בכך חולשה של קו ההגנה שלו, שכן ממילא אין עליו להצביע על מניע. לכן קריסה של מניע אפשרי (המבוסס על השערה) אינו בעל משקל עצמאי.

14. עם זאת, היות ועדותה של רודינה היא העדות הישירה היחידה שהובאה בפני, ובהנתן גרסת הנאשם לפיה החבלה כבר הייתה כאשר טיפלו השניים בא.ס, ראוי לדעתי לבחון את עדותה של רודינה, גם על רקע זויות ראייה שונה, חרף העובדה שהנאשם לא טען בכיוון זה. כוונתי היא שאין לשכוח שא.ס היה באחריותם של השניים בשעות הבוקר והוא יצא "מחזקתם" כאשר על פניו חבלה (בין לפי גרסת הנאשם כי החבלה הייתה עוד קודם ובין לפי גרסת רודינה שהבחינה בדם מיד לאחר שהנאשם היכה את א.ס). מצב דברים זה - בו מדובר "במשחק סכום אפס" (היינו שאחד משניהם עלול להימצא "החשוד המידי" לחבלה זו לאחר שהתגלתה בהמשך היום על ידי אשתו של א.ס) - מחייב זהירות רבה טרם קביעה שמדובר בעדה אובייקטיבית לחלוטין הנעדרת כל אינטרס בנושא. במילים אחרות, גם אם אין סיבה סבירה לחשוב שרודינה היא שגרמה לחבלה (ואכן אין סיבה לחשוב כך על פי חומר הראיות שבפני), אין

להתעלם מאפשרות שרודיינה החליטה לטעון שהנאשם הוא שהכה את א.ס. - על אף שלא כך היו פני הדברים - וזאת על מנת להסיר חשד אפשרי ממנה. על אף שמדובר בתרחיש שיש שיכנוהו דמיוני, הרי שבשים לב לכך שמדובר בעדות ראיה של עדה בודדת ולאור גרסת הנאשם, ראיתי להעלותו מיוזמתי ולדרוש כי על מנת שיינתן אמון מלא בעדותה יש להסיר חשש מהלב שמא עדותה מונעת מסיבה זו.

15. וכעת לבחינת העדות. רודיינה תיארה כי עבדה ביום האירוע עם הנאשם בחדרו של א.ס. בשלב מסוים, עת עסקה בקילוחו של מטופל אחר, היא יצאה לרגע מהחדר וכשפתחה את הדלת הבחינה בנאשם מכה את א.ס. במכת אגרוף לפניו. לשאלתה מדוע עשה כן השיב לה הנאשם כי א.ס. "נתן לו אגרוף בעין" וכן אמר לה "וואי תפסת אותי". לאחר מכן הבחינה רודיינה בנקודות דם על פניו של א.ס. עם זאת, היא לא דיווחה על כך לאיש אלא המשיכה בעבודתה כסדרה, קילחה והלבישה את א.ס. ההסבר שמסרה רודיינה לשתיקתה הוא שבאותו יום נערכה במחלקה מסיבת יום הולדת למנהל והיא חששה להפריע לשמחה. ביחס ליום המחרת מסרה העדה כי הייתה בחופש ולכן דיווחה מיד כאשר הגיעה למחלקה ביום שישי.

16. כידוע, עדותו של עד נבחנת מבחינה פנימית וחיצונית כאחד. על בית המשפט להשתכנע כי העדות היא בעלת היגיון פנימי ברור וכי ניכרים בעדותו אותות אמת. בנוסף יש לבחון את האופן בו משתלבת העדות עם יתר הראיות, שמא בחינה חיצונית זו מביאה למסקנה שחרף עמידתה של העדות במבחן "הפנימי" אין די בה לצורך ביסוס מסקנה מרשיעה. על אופן בחינה זו נאמר כי " 'הבחינה הפנימית' של העדויות ניזונה מהתרשמות מהעדים ומסימני האמת המתגלים במהלך עדותם. 'הבחינה החיצונית', נעשית באמצעות העמדת העדויות מול מערך הנתונים האובייקטיבי, וזה תהליך ניתוח הגיוני, הניזון משכל ישר ומניסיון חיים" (ע"א 1516/92, **מרים לוי נ' חיג'אזי** פ"ד נה (4) 730, 748). לבחינה זו אפנה מיד.

17. עדותה של רודיינה הותירה בי רושם חיובי. העדה העידה בצורה שוטפת וברורה. לא התרשמתי שהיא מנסה להעצים את עדותה, כמו גם שלא התרשמתי מלהיטות יתר להפליל את הנאשם. אדרבה, ניכר היה דווקא שהמעמד אינו נוח עבורה, אך בצד זאת היא הייתה חדורת אמונה בחובתה לספר את שראתה. במהלך העדות, לא אחת הישירה העדה מבטה כלפי הנאשם ושבה על גרסתה לפיה הוא הכה את א.ס. התרשמתי במהלך רגעים אלו (כמו גם באחרים) מכך שהעדה אומרת אמת. לכך יש להוסיף כי עדותה של רודיינה לא הייתה לאקונית וטכנית, אלא מלאת פרטים ותיאורים כמאפיין עדויות על אודות אירועי אמת. כך, בעדותה תיארה רודיינה כי בעת האירוע עסק הנאשם בהכנתו של א.ס. למקלחת, אשר היה אותה עת עירום וללא טיטול. מיד לאחר שהבחינה בנאשם מכה את א.ס. הוא פלט "וואי איך תפסת אותי" והסביר את התנהגותו בכך שהמטופל היכה אותו קודם לכן בעינו. כמו כן תיארה העדה כי לאחר שהתווכחה עם הנאשם על רקע התנהגותו כאמור, הוא הגיב באופן בוטה ואמר "הוא ייתן לי אגרוף ? למה ? שילך לאשתו שהיא בגדה בו" (הערה: סימני השאלה הוספו על ידי ואינם קיימים בפרוטוקול אך כך נאמרו הדברים על ידי העדה, כלומר בלשון שאלה). תיאור זה מוסיף לרושם החיובי שהותירה בי עדותה של רודיינה והוא לא רק מעניק נופח של אמת לעדות, על ידי תיאור פרטים רבים, אלא מדובר בפרטים שיש בהם להקנות אמינות לסיפור ובמיוחד הדברים שציינה העדה שהנאשם אמר עת "נתפס על חם". דברים אלו מתיישבים היטב עם התנהגותו של מי שנתפס בכף ומבקש להסביר את מעשיו ולהצדיקם. לו ביקשה רודיינה להעליל על הנאשם ולייחס לו אירוע שלא היה ולא נברא, לא סביר בעיני שהייתה מתארת תגובה של הנאשם שיש בה משום הסבר (והצדקה בעיניו) לאליומות שהפגין כלפי המטופל. דיאלוג זה, בו מסביר לה הנאשם כי היכה את א.ס. בשל כך שהוא היכה אותו

קודם, מעניק לסיפור אמינות של ממש.

18. לכך יש להוסיף כי בשלב מסוים בעימות קמה רודינה והדגימה כיצד הנאשם היכה את א.ס. בתגובה תיאר הנאשם אירוע בו "הלכתי להביא ספוג ... אז הוא...הסתובב, מכה אחד הסתובב. אז אני הלכתי וסובבתי אותו מידי שלא ייפול... זה מה שקרה" (ת/1,ב, בעמ' 6). מדובר בגרסה שיש בה משום ניסיון להסביר כי מה שראתה רודינה כאליומות, לא היה אלא ניסיון מהיר למנוע את נפילתו של א.ס. מהמיטה. הנאשם לא פיתח גרסה זו בהמשך העימות וגם בעדותו בבית המשפט לא חזר עליה ונראה כי מדובר היה ברגע בו חש קושי בעימות וביקש לספק גרסה עובדתית תמימה המתיישבת עם עיקרי גרסתה של רודינה, כך שיראה שהיא טועה בפרשנות לדברים שראתה. דברים אלו, ובעיתוי שנאמרו, מחזקים את גרסתה של רודינה ויש בהם להעיד על תחושת אשמה של הנאשם וניסיון להציג את מעשיו כבעלי אופי תמים ולא אלים.

19. סיכומו של דבר, עדותה של רודינה הותירה בי רושם חיובי. עם זאת, בעדותה נתגלו מספר סתירות וקשיים, אשר ראוי לתת עליהם את הדעת והכל בשים לב למרכזיותה של העדות והיותה העדות הישירה היחידה הקיימת. לכך אפנה כעת.

20. **אגרוף או סטירה? - הנאשם טוען כי יש לראות במסקנתו של ד"ר קוגל כשוללת את האפשרות שמדובר באגרוף ומכאן שאין ליתן אמון בגרסתה של רודינה שטענה שראתה אגרוף דווקא. אינני סבור שיש מקום למסקנה נחרצת זו.** ד"ר קוגל לא שלל אפשרות שהחבלה מקורה באגרוף, אלא ציין שלדעתו עצמת המכה הייתה נמוכה ומתיישבת יותר עם עצמה של סטירה מאשר עם אגרוף. מסקנה זו אינה מצדיקה קביעה שעדותה של רודינה שקרית או בלתי אפשרית. מדובר באירוע מהיר ומפתיע (אם התרחש) ואין "לתפוס" את העדה במילה "אגרוף" כמתארת בהכרח מכה עוצמתית כשל מתאגרף. אפשר ומדובר היה במכה בעצמה חלשה יחסית ואפשר גם שהמכה הייתה בזווית כזו שפגיעתה הרעה הייתה פחותה. החשוב בעיני הוא שהמומחה ציין כי מיקום החבלות ומספרן מתיישבים עם האפשרות שנגרמו מחבלה הקשורה בכף יד, ובלשונו "זה יכול להתאים לאצבעות". פרט זה מחזק את עדותה של רודינה ומתיישב איתה היטב. העובדה שעצמת המכה אינה גבוהה, אינה פוגעת בעדותה באופן ממשי. ראו:

"נסיון החיים מלמד כי בתאור של אירוע מסויים עשויות להתקבל מפי העדים להתרחשות או אף מן המעורבים בו עדויות שאינן תואמות בהכרח זו את זו בכל תג ותו, בייחוד כאשר האירוע מתרחש כהרף עין... אם שוכנע בית המשפט כי מדובר בעדים מהימנים ובעדות שאינה מוטה ובמקרה כזה רשאי בית המשפט לנסות ולדלות מתוך אותן העדויות תשתית עובדתית אשר תשתלב לכדי מארג ראייתי כולל ותהא מוצקה דיה לשמש בסיס לממצאים ולמסקנות בהכרעת הדין, על אף חוסר ההתאמה או אי הדיוק בפרט כזה או אחר." (ע"פ 9184/06 **מדינת ישראל נ' אושרי כהן** (19.9.07)).

21. **היכן הייתה רודינה בעת שהבחינה במכה? -** בעדותה הראשית מסרה רודינה כי עת קילחה את המטופל האחר יצאה לרגע מהחדר בו שהה א.ס. וכאשר שבה, הבחינה בנאשם מכה אותו. לשאלת ב"כ המאשימה השיבה כי אינה זוכרת מדוע יצאה מהחדר ויתכן שהיה זה על מנת לקחת בגדים. עם זאת, בחקירה הנגדית טענה כי המטופל

האחר היה כבר "אחרי מקלחת לבוש" והיא יצאה על מנת לקחת כביסה. תשובה זו ניתנה לאחר שהסנגור עימת אותה עם הנוהל לפיו אסור לעזוב מטופל לבדו במקלחת ובכך הוא ביקש להראות שלא סביר שיצאה להביא בגדים למטופל (ומובן כי "להוציא כביסה" זו תשובה שונה). יצוין כי בעת העימות אשר התרחש ימים ספורים לאחר עדותה במשטרה, מסרה רודינה מיוזמתה כי אינה זוכרת אם הבחינה באירוע כאשר נכנסה לחדר מבחוץ או מתוך המקלחת (ת/ב1, בעמ' 6).

22. נושא זה אכן מציב קושי מסוים. ההיגיון אומר שרודינה הייתה צריכה לזכור בעת העימות היכן עמדה כאשר הבחינה בנאשם מכה את א.ס. ומה עשתה אותה עת, היינו האם יצאה מהמקלחת לחדר המטופלים, או שמא נכנסה לחדר לאחר שפינתה כביסה. יש לזכור שהעימות היה ימים ספורים לאחר האירוע ולאור כך יש קושי לקבל שלא זכרה פרט זה. יצוין שלא הובאו בפני ראיות ברורות באשר להבדל שבין כניסה לחדר מהמקלחת, לבין כניסה לאחר פינוי כביסה. אפשר שמדובר בדלתות סמוכות ואפשר שפינוי הכביסה אינו כרוך כלל ביציאה מהחדר ועל כן הדברים יכולים "להתמזג" בתוך העשייה היום יומית. נושאים אלו לא הובהרו דיים והנטל להקחות את עוקצה של "בעיית זיכרון" זו מוטל על המאשימה שלא עמדה בו. לאור כך, מדובר בקושי שיש להביא בחשבון.

23. **השיהוי בדיווח וסיבתו** - רודינה לא דיווחה ביום האירוע לממונים עליה על שראו עיניה לשיטתה. היא עשתה כן רק לאחר יומיים. העדה מסכימה שהיה עליה לדווח מיד לאחר האירוע וכי השיהוי בדיווח מציב קושי. הכלל הוא כי עדות כבושה ערכה ומשקלה מועטים ביותר, משום שהכובש עדותו חשוד מטבע הדברים על אמיתותה. זאת, כל עוד אין בפיו הסבר משכנע על שום מה נכבשה העדות ומדוע החליט לחושפה. רק אם "ניתן הסבר לגילוי הדברים באחור זמן, והסבר זה כמתקבל על הדעת, שוב אין ליחס חשיבות יתר לאיחור כשהוא לעצמו" (ע"פ 202/56 **פרקש נ. היועץ המשפטי לממשלה** פ"ד י"א 681, 677).

24. בעדותה בבית המשפט מסרה רודינה כי לא דיווחה ביום האירוע בשל מסיבת יום הולדת שהייתה אותו יום למנהל המקום וכי למחרת הייתה בחופשה. רק לאחר ששבה לעבודה ביום שישי דיווחה על האירוע. מנגד, בעדותה הראשונה במשטרה (נ/1) מסרה רודינה כי לא דיווחה על האירוע ביום האירוע "כי לא ראיתי סימן על פניו של א.ס.". כאמור, גרסה זו אינה הגרסה בה מחזיקה רודינה כיום. יתרה מזו, כיום טוענת היא שבעת האירוע דווקא כן הבחינה בסימני דם על פניו של א.ס. כפי שגם טענה בגרסתה השנייה במשטרה (נ/2).

25. לכך יש להוסיף כי רודינה לא רק שלא דיווחה ביום האירוע על כך שראתה את הנאשם מכה את א.ס., אלא שהיא נכחה כאשר אשתו של א.ס. הבחינה בחבלה וביקשה לדעת כיצד אירעה, ועדיין החרישה. עובדה זו עולה מת/3 (דו"ח אירוע חריג) ומעדותה של האחות נהא אשר העידה כי רודינה נכחה בעת שהרופאה בדקה את א.ס. ולא אמרה לאיש כי ראתה את הנאשם מכה אותו זמן קצר קודם לכן.

26. השיהוי בדיווח על האירוע מציב קושי לא מבוטל ביחס לאופן בו יש לבחון את עדותה של רודינה. שתי הסיבות שמסרה רודינה לשיהוי בדיווח אינן משכנעות במיוחד. הוסף לכך כי היא שינתה את גרסתה בנושא ומסרה הסבר אחד בעדותה הראשונה במשטרה והסבר אחר בגרסה השנייה והקושי מתעצם. לכך יש להוסיף כאמור, שהיא המשיכה להחריש גם כאשר החבלה התגלתה ונעשו ניסיונות לברר את הסיבה לכך, ומדובר אפוא בהסתרה והטעיה

27. עם זאת, כאמור, עדותה של רודיינה הייתה אמינה בעיני באופן כללי והתרשמתי כאמור, שהיא אינה מנסה להפליל את הנאשם או למסור עדות שאינה נכונה על מנת לפגוע בו. דעתי היא, שסביר ביותר שרודיינה לא הצליחה ביום האירוע לגייס כוחות נפש ולדווח על חבר לעבודה שכשל והיא הצליחה לעשות כן רק לאחר פרק זמן מסוים וכאשר הוא לא נכח בעבודה (ראו עדותו על כך שהיה ביום חופש ביום שישי). במהלך עדותה היא מסרה לא אחת כי האירוע הציב אותה בפני דילמה קשה. מחד גיסא מדובר היה בחבר לעבודה עמו היו לה יחסים טובים, ומאידך גיסא היא חשה חובה כלפי מקום עבודתה לדווח על מעשיו ("אני נשרפתי מבפנים למה שתקתי, לא היה לי נעים מאף גורם... לא אכפת לי איזה עונש יקבל העיקר המצפון שלי נקי"; "הרגשה לא נעימה להיות במצב כזה זה בכלל לא נעים במיוחד שהאדם שאתה נמצא איתו חברים מאוד טובים"). יש להבין את התנהגותה על רקע מערכת נסיבות זו ומכאן שאינני סבור שיש לראות בשיהוי זה כפוגם במשקל שיש לתת לעדותה וזאת בהינתן הסבר סביר. כאמור, משמעות השיהוי אמורה להיבחן על רקע האפשרות שמדובר בעדות שקרית. דומה שאם מדובר היה בעדות שקר ובניסיון לייחס לנאשם חבלה שלא הוא שגרם לה (לרבות כאמור על מנת למנוע מהחשד ליפול עליה כפי שצוין לעיל) סביר שהיא הייתה נוקטת פעולה כבר באותו יום. מכאן, שלאור מכלול הנימוקים שפורטו לעיל, אין לראות בשיהוי כשלעצמו כפוגם בעדותה.

28. אף הסתירות שתוארו לעיל אינן מביאות למסקנה שאין ליתן אמון בעדותה והן ניתנות להסבר, גם אם לא מושלם. רודיינה אכן טענה בעדותה הראשונה במשטרה שלא הבחינה בסימן ולכן לא דיווחה, אך היא הסבירה בעדותה השנייה כי מדובר היה בסימן קטן והיא לא דיווחה בשל מסיבת יום ההולדת של המנהל. ברי שאין מדובר בנימוק משכנע שלא לדווח, שכן חובת הדיווח קיימת ללא קשר לשאלה אם קיימת חבלה אם לאו. אך דומה שניתן להבין את דבריה של רודיינה כסיבה נוספת מדוע לא דיווחה בשלב זה, מעבר לסיבה בדבר מסיבת יום ההולדת. יש להבין כי עדותה הראשונה הייתה קצרה וניתנה ביום שישי בפני חוקר תורן ודומה שלא ירדו עמה לפרטים מלאים. כך למשל קיימת בעדות זו בעיית זמנים בין מועד הבדיקה לבקשת המשפחה (שהייתה ביום רביעי) לבין הדיווח שהיה ביום שישי ולקורא שאינו בקיא בפרטים נראה הדבר שמדובר באותו יום (ראו נ/1 בש' 6-7). לאור כך, אינני סבור שמדובר בסתירה היורדת לשורשם של דברים. אפשר שמקורה בדיווח מהיר בפני חוקר תורן ואפשר שמדובר בהסבר חלקי. יש לזכור כי עדותה של רודיינה הייתה אמינה בעיני וגם על רקע זה יש לבחון את משמעותן של סתירות אלו. אינני "מניח את המבוקש" אלא מעמיד דברים בפרופורציות נכונות שהרי "ניסיון החיים מלמד, כי גם עדות שיש בה אי דיוקים וסתירות עשויה להיות אמינה ... כך גם הדבר, כשקיימת סתירה בין דברי העד בעדותו בבית המשפט לבין הודעה שמסר בחקירתו, שכן "אם העדות בבית המשפט בשלמותה נראית אמינה, אין עוד משקל רב לסתירות בינה לבין מה שאמר העד בשלבים השונים של חקירתו המשטרית" (ע"פ 117/81 יוסף בן חמו נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(3) 57, 61 (1982)...") (ע"פ 3578/11 צבי סטרוק נ' מדינת ישראל (13.8.12)).

29. אל מול האמון שנתתי בעדותה של רודיינה, עדותו של הנאשם עשתה עלי רושם בלתי מהימן, ובכל מקרה לא היה בה להוות משקל נגד לעדותה של רודיינה ויתר הראיות התומכות בה, ולו ברמת הטלת ספק סביר. עדותו הייתה מצומצמת, נטולת פרטים ובעיקר נטולת "להט". עם זאת, היות ואין בני האדם עשויים "עור אחד" ואפשר שאדם יישמע בלתי משכנע וחסר להט ועדיין עדותו תהא אמת, לא אתן לכך משקל ממשי. עם זאת, אציין כי מצפייה בעימות שנערך בין הנאשם לרודיינה קשה שלא להתרשם מאותות האמת שבעדותה של רודיינה אל מול חוסר

האמינות העולה מדבריו של הנאשם (ודוק: מובן שהתנהגותה של רודיינה בעימות אינה חיזוק לעדותה בבית המשפט שהרי אין אדם מחזק את עצמו וכוונתי לדברים שיש להסיק מהתנהגות הנאשם בלבד בעת העימות). כאן המקום לציין כי נתתי דעתי לעובדה שהנאשם היה אזוק בעת העימות ובוודאי חש אי נעימות ונחיתות (ואציין במאמר מוסגר כי ספק רב אם הייתה הצדקה לאזוק אותו בעת העימות). עם זאת, גם כאשר מביאים בחשבון פרט זה, קשה לראות את דבריו של הנאשם כמשכנעים. הנאשם בשלבים רבים משפיל ראשו מטה ואינו מתעמת כמעט עם רודיינה. דקות ארוכות הוא מחזיק בגרסה לאקונית ומצומצמת לפיה לא היכה את א.ס, אך לא ניכר בדבריו שמדובר במי שמעלילים עליו עלילת שווא זדונית ושקרית. כך, למשל כאשר מוטח בו שרודיינה טוענת שראתה אותו מכה באגרוף את א.ס השיב "לא" בלבד (בעמ' 4) עד כי החוקרת שאלה אותו "מה לא?". התשובה הלאקונית והאופן בו ניתנה מקשה ליתן אמון בדבריו. תשובותיו אינן נראות משכנעות והוא אינו נראה כמי שנעשה לו עוול נוראי על לא עוול בכפו. אכן, בהמשך הנאשם היה אקטיבי יותר, ואולם עדין אין להתעלם מהתנהגותו בשלבים המוקדמים יותר של העימות.

30. לכך יש להוסיף כי גרסתו של הנאשם היא שהוא הבחין בסימן כבר בבוקר עת טיפל בא.ס ואף הפנה תשומת לבה של רודיינה לכך (בעמ' 53). לאור כך, מצופה היה שהנאשם יטיח בה עובדה זו בעת העימות, שכן אם אכן מדובר בגרסת אמת היא מחלישה, אם לא מעבר לכך, את גרסתה של רודיינה ואת האפשרות שהנאשם גרם לחבלה שעל פניו של א.ס. ואולם לכל אורך העימות לא שאל הנאשם שאלה מתבקשת זו. לשאלתי הסביר שהיה בהלם במהלך העימות. אני מוכן להסכים שמדובר במעמד מלחיץ ולא קל, ואולם עדין מצופה היה מהנאשם להטיח ברודיינה פרט חשוב זה, בוודאי כאשר מדובר בעימות שהיה לא קצר יחסית. יצוין כי אף הסנגור לא שאל את רודיינה שאלה זו ודומה שיש לראות בהימנעות זו כפוגמת באמינותה של הגרסה, שכן "במסגרת חקירה שכנגד מחויב הצד היריב לחקור את העד בכל נקודה של מחלוקת ואי הסכמה, על-מנת לתת לעד הזדמנות "להגן" על גרסתו, ולאפשר לבית המשפט להתרשם מהאופן בו יעשה הדבר" (ע"פ 4609/14 נתנאל צורדרקר בסט נ' מדינת ישראל (1.3.15)).

31. נושא זה מתכתב בצורה ישירה עם שאלת הספק הסביר והאפשרות שרודיינה אינה אומרת אמת. ציינתי לעיל כי ניתן לראות מניע אפשרי (גם אם דחוק) בהתנהגותה של רודיינה, אם אכן סימני החבלה היו כבר בבוקר והנאשם הראה לה אותם. במצב דברים זה, ניתן (לפחות באופן תיאורטי) לזהות מניע אפשרי לעלילה הקשור בכך שרודיינה ביקשה למנוע מהחשד להיות מופנה אליה (אף אם לא פגעה בא.ס). לאור כך קיימת חשיבות לשאלה אם אכן נותר ספק סביר ביחס לאפשרות שהנאשם הראה מיוזמתו לרודיינה שקיימות על פניו של א.ס חבלות. הראיתי לעיל כי לו כך היה הדבר, מצופה היה מהנאשם שיטיח עובדה חשובה זו ברודיינה בעת העימות אך הוא לא עשה כן. כמו כן אף בחקירה הנגדית בבית המשפט לא הוטח בה הדבר והיא לא נשאלה כלל על נושא זה. לאור כך, ובשים לב לאופן בו התרשמתי מעדותה של רודיינה אל מול עדותו של הנאשם, אינני נותן כל אמון בגרסה זו ואני קובע שהנאשם לא הראה לרודיינה כל חבלה על פניו של א.ס. במצב זה, ברי שנשלל ההיגיון תחת המניע האפשרי שהוצע לעיל, שכן אם הנאשם לא הראה לרודיינה חבלה כלשהי על פניו של א.ס בעת שהיה באחריותם, ממילא שלא היה לה ממה לחשוש שהחשד יפול דווקא עליה. לאור כך, אינני סבור שמניע זה הוא סביר ולו באופן דחוק.

32. לא התעלמתי מכך שהנאשם טען שהראה את החבלה לאחות נואה כבר בשעה 8.00 בבוקר. הנאשם טען כך בחקירותיו במשטרה וכן בבית המשפט. האחות נואה מצדה לא שללה אפשרות שהנאשם הוא שהביא לידיעתה את דבר קיומה של החבלה וציינה ביחס לאפשרות זו "לא זוכרת. יכול להיות". עם זאת, אינני סבור שאף בכך יש לשנות

את מסקנתי לפיה הנאשם לא הראה לרודיינה את החבלה קודם לכן שהיו לבד בחדרו של א.ס. ראשית, האחות נוהג לא אישרה פרט זה. עדותה בבית המשפט ניתנה אחד עשר חודשים לאחר האירוע וראוי לבסס ממצאים על בסיס ראיות ברורות מיום האירוע ולא על בסיס אמירות הססניות כגון "לא זוכרת. יכול להיות" כשנה לאחר האירוע. תשומת הלב למשל לתשובתה בבית המשפט כי היא שצילמה את ת/2 ביום 20.1.16 וכיום ברור לנו שתמונה זו צולמה רק ביום 21.1.16 על ידי אשתו של א.ס. מכך ניתן להבין כי תשובות הניתנות במרחק של כשנה מהאירוע אינן תמיד מדויקות וראוי להתבסס על ראיות אותנטיות ממועד האירוע והכל כאשר העדה מודה שאינה זוכרת.

33. ביום האירוע נפתח דו"ח חריג רק בשעה 11.30 לאחר שאשתו של א.ס הפנתה תשומת לבה של נוהג לחבלה. נוהג העידה כי מיד לאחר שאשתו של א.ס הראתה לה את החבלה היא פנתה לאח האחראי וביקשה הנחיות. הדעת נותנת שלו הייתה מבחינה בחבלה קודם (כלומר אם הנאשם היה מפנה אותה לחבלה) היא הייתה עורכת ברור כבר קודם לכן, מספר שעות לפני הגעת אשתו של א.ס. התנהגותה מיד לאחר שאשתו של א.ס דיווחה לה על החבלה, מעידה כי ידעה על כך לראשונה רק בשלב זה. אינני מוציא מכלל אפשרות שנוהג ידעה על כך קודם אך לא פעלה על פי נוהל העבודה עד אשר אשתו של א.ס התלוננה שאז "נאלצה" לפעול על פי הפרוטוקול. ואולם, אם כך היה הדבר, מצופה שהסנגור היה מציב את הדברים בצורה ברורה יותר ושהיה מטיח בעדה אפשרות זו במפורש ואף נותן לה הזדמנות להתמודד עם אפשרות זו ולא מסתפק באמירה מהוססת כגון "לא זוכרת. יכול להיות". לאור כך, אינני מקבל כאפשרות סבירה שהנאשם הפנה תשומת לבה של נוהג לחבלה לפני השעה 11.30 וממילא שאינני סבור שיש בכך לשנות את מסקנתי לפיה לא הייתה על פניו של א.ס חבלה לפני תחילת הטיפול בו בחדרו בבוקר.

34. סיכום הדברים שפורטו עד כאן מביאני לכלל מסקנה לפיה המאשימה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם אכן היכה את א.ס במכה עם ידו לעבר פניו. אכן, כפי שצוין לעיל, ראיות המאשימה נשענות בעיקר על עדות יחידה של עדת ראיה. מצב זה אינו רצוי לצורך הכרעה במשפט פלילי בשל השלכותיו מרחיקות הלכת על חייו של הנאשם (ע"פ 5019/09 **דביר חליוה נ' מדינת ישראל** (20.8.13)). עם זאת, לעיתים אין מנוס מהכרעה על בסיס מערכת ראיתית מסוג זה, בעיקר בתיקים שזהו מצב הראיות האופייני בהם, כגון עבירות אלימות המבוצעות בתוך התא המשפחתי, או עבירות מין המבוצעות בחדרי חדרים. עניינו דומה, שכן מדובר בעבירות בהן הקורבן אינו מסוגל לתאר את שנעשה בו ולרוב עבירות כלפי חסרי ישע בבתי אבות יתגלו בשל כך שאחד מעובדי המקום הבחין במעשה ודיווח על אודותיו (רק לעיתים נדירות האירוע מצולם ואז מדובר במערכת ראיתית שונה). לאור כך אין תמה שזוהי תמונת הראיות בפנינו ובשל החשיבות שבחשיפת עבירות כגון אלו וההבנה שלרוב הן תתגלנה לאחר דיווח של אחד העובדים, אין להירתע מפני הכרעה על בסיס ראיתי זה.

35. עם זאת, אין לשכוח כי "עדות יחידה היא אכן מצב המחייב זהירות מיוחדת" (ע"פ 4111/14 **זיאד קורד נ' מדינת ישראל** (20.8.15)). הגם שתפקיד קביעת ערכה של עדות מוטל על השופט הדן בתיק (סעיף 53 לפקודת הראיות) ומטבע הדברים שהשופטים מיומנים בתפקיד זה, מלאכת בחינת כליות ולב אינה מלאכה פשוטה והסתמכות על עדותו של עד יחיד מחייבת לכן זהירות רבה. לעניין זה יפים הדברים שנאמרו בע"פ 509/76 **צסיס נ' מדינת ישראל**, פ"ד לא(3), 733, 735-736 (1977):

"השופט ישקול את ערכה של העדות היחידה בשבע עיניים, מעל ומעבר לזהירות הרבה שלה הוא נדרש כרגיל [...] על השופט לנתח את העדות ולתת את דעתו על הסתירות

והפגמים שהוא מגלה בה. מצא כאלה ואף על פי-כן הגיע למסקנה שעיקרי הדברים הם אמת, עליו להבהיר את שיקוליו ולהסביר כיצד הגרסה מתיישבת עם אותן תהיות ואי דיוקים".

36. כאמור לעיל, עדותה של רודיינה הייתה אמינה עלי והתרשמתי ממנה לחיוב. התרשמתי הייתה שהיא אינה מבקשת להרע לנאשם וכי מעמד העדות היה קשה עליה ולא בלב קל היא דיווחה על עבירה שביצע חברה לעבודה. קבעתי עוד שלא נמצא מניע סביר והגיוני שיכול להסביר מדוע תשקר רודיינה ותפליל לחינם את הנאשם. הגם שהנאשם לא הצביע על מניע אפשרי (ומובן שאין הדבר נזקף לחובתו) ניסיתי להעלות מיוזמתי מניע אפשרי ולאחר דיון שללתי אפשרות סבירה שכך היה. עם זאת, עדותה של רודיינה לא הייתה חפה מקשיים לרבות בשאלת השיהוי בדיווח. הראיתי לעיל כי לקשיים אלו נמצאו תשובות ראויות ולא היה בהם לשנות את עמדתי בדבר האמון שראוי לתת לעדות זו. לכך יש להוסיף את התרשמתי השונה מהנאשם כפי שפורט לעיל. עוד יש להוסיף את החבלה שנמצאה על פניו של א.ס אשר מתיישבת היטב עם עדותה של רודיינה. אכן, רודיינה דיווחה רק לאחר שהחבלה הייתה גלויה (כלומר לאחר הופעת שפכי הדם) ובמובן זה החבלה לא מחזקת את עדותה, ואולם לא ניתן להתעלם מהעובדה שעל פניו של א.ס חבלה שמקורה בחבטה שיכולה הייתה להיגרם מכף ידו של אדם וכי לא קיבלתי את גרסת הנאשם כי הראה את החבלה לרודיינה כבר בשעות הבוקר.

37. שילוב עדותה האמינה של רודיינה עם היעדרו של מניע אפשרי, אל מול חוסר האמון שרחשתי לעדותו של הנאשם, מביאים לכלל מסקנה לפיה הוכח מעבר לכל ספק סביר שהנאשם אכן תקף את א.ס בכך שהיכה אותו בפניו באמצעות כף ידו. כאן המקום להדגיש כי אינני קובע שעדותה של רודיינה הייתה "רק" עדיפה בעיני, אלא יש להבין את קביעתי כך שלאחר שבחנתי את שתי העדויות (רודיינה והנאשם) אל מול יתר הראיות, שוכנעתי ברמה שלא הותירה בי ספק סביר, כי הנאשם אכן היכה את א.ס כפי שתיארה רודיינה. ראו:

כאשר בית המשפט דן נאשם במצב שבו כל מה שיש לפניו הוא גרסת עד מול גרסת הנאשם - על בית המשפט לא לשאול את עצמו לצרכי הרשעה מי מבין השניים מהימן יותר - האם העד, או הנאשם, אלא לשאול עצמו האם מהימנות גרסתו של העד - עדיפה על פני מהימנות גרסת הנאשם עד כדי כך שלא נותר אפילו ספק סביר באשמתו של הנאשם. (ע"פ 5019/09 **דביר חליוה נ' מדינת ישראל** (20.8.13)).

38. לעניין קיומו של ספק אדגיש כי בהתאם לפסיקה, לצורך זיכוי חרף קיומן של ראיות ממשיות המבססות מסקנה מרשיעה, יש לדרוש שמדובר יהיה בספק סביר. על הספק הסביר להישען על תשתית עובדתית כלשהי, שניתן לבסס עליה את סבירותו, שהרי "בכל משפט פלילי, ניתן לעורר צל צלו של ספק רחוק ותיאורטי, ואם בית-המשפט יזכה את העומד לדין בכל עת שיתעורר ספק כזה, לא יוכל הוא למלא את תפקידו בהענשת עבריינים ובהרתעתם" (ע"פ 9216/03 **אלרוז נ' מדינת ישראל** (16.1.2006)). וכן "הדרישה כי הספק יהיה ספק סביר ולא ספק כלשהו היא המציבה באורח ראוי את האיזון הנדרש בין ההגנה על חירותו של אדם מפני הרשעה פלילית שלא נמצא לה די ביסוס בראיות, לבין החובה להגן על בטחון החברה מפני עבריינים הפוגעים בשלום הציבור... אין הוא אך ספקולציה חסרת עיגון בהגיון ובהוויות החיים. ואכן, על הספק הסביר להיות רציני, הגיוני ובעל אחיזה מעשית במציאות. לא כל השערה או אפשרות רחוקה יקימו ספק שיש בו כדי להצדיק פטור מאחריות. נדרשת סבירות לקיומו של ספק,

המשליכה על משמעותו, רצינותו ומשקלו". (ע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל, פסקה 48 (25.1.2007)).

כאמור, לא קיים בלבי במקרה זה ספק סביר שעדותה של רודיינה שקרית וכי היא לא הבחינה בנאשם מכה את א.ס.

39. ודוק: לאור קביעתו של ד"ר קוגל בדבר עוצמת המכה, לא אקבע שמדובר היה באגרוף ובוודאי שלא חזק. אין בכך להביא למסקנה שעדותה של רודיינה אינה נכונה וזאת מהנימוקים שפורטו לעיל. יש בכך משום הכרה במגבלות הטבע האנושי להבחין בשבריר שנייה בדקויות כגון מכה מכף יד קפוצה, או פתוחה חלקית ובאיזו זווית פגשה כף היד את פניו של הקורבן. אלו דקויות שלא ניתן לצפות מאדם לתת אליהם לבו וכאן מצויה התשובה לפער בין העדות לקביעות המומחה. עם זאת, הנאשם כמובן זכאי ליהנות מכל ספק ועל כן הזהירות הנדרשת בהליך פלילי מביאה למסקנה שיש לקבוע שמדובר היה במכה באמצעות כף היד שגרמה לחבלה כאמור בתמונה ובמסמכים. ביחס לקשר הסיבתי בין המכה לחבלה, הרי שהדברים ברורים. מדובר בתוצאה סבירה והגיונית לחבלה מסוג זה. צורת החבלה ומיקום שטפי הדם מתיישבים היטב עם מכה מאצבעות אדם ואף בכך יש להוסיף לקשר הסיבתי שבין המכה שראתה רודיינה לחבלה שהופיעה בהמשך.

40. בכתב האישום יוחסה לנאשם עבירה לפי סעיף 368ב(א) לחוק העונשין. הנאשם לא חלק על כך שמדובר בחסר ישע ואכן ברי שמצבו של א.ס כפי שמשתקף מהראיות שהובאו מקיים את הגדרת המונח. כמו כן אין מחלוקת שהנאשם היה אחראי על א.ס בעת האירוע בהתאם להגדרת המונח בסעיף 368א' לחוק העונשין ("מי שעליו האחריות ... לבריאות...שלומו .. של חסר ישע - מכוח ...חוזת מפורש או מכללא..") והנאשם לא טען אחרת. כן ברור שהחבלה שעל פניו של הנאשם היא חבלה של ממש (ע"פ 1976/11 שמואל ויספיש נ' מדינת ישראל ((21.11.11)). כן הוכח כאמור קשר סיבתי בין המכה לחבלה וזאת מעבר לכל ספק סביר.

לאור כל האמור לעיל, אני מרשיע את הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

ניתנה היום, י"ב תשרי תשע"ח, 02 אוקטובר 2017, במעמד הצדדים.